

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

22 лютого 2019 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 254/вс-19

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у пленарному складі:

Головуючого - Козьякова С.Ю.,

членів Комісії: Бутенка В.І., Василенка А.В., Весельської Т.Ф., Гладія С.В. Заріцької А.О., Козлова А.Г., Лукаша Т.В., Луцюка П.С., Макарчука М.А., Мішина М.І., Прилипка С.М., Тітова Ю.Г., Устименко В.Є., Шилової Т.С., Щотки С.О.,

розглянувши питання про підтримку рішення Комісії в складі колегії від 11 лютого 2019 року № 200/вс-19 про підтвердження здатності кандидата на посаду судді Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду Чернобая Олега Івановича здійснювати правосуддя, ухваленого в межах конкурсу на зайняття вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного суду відповідно до абзацу третього підпункту 4.10.8 пункту 4.10 розділу IV Регламенту Вищої кваліфікаційної комісії суддів України,

встановила:

Рішенням Комісії від 02 серпня 2018 року № 185/зп-18 оголошено конкурс на зайняття 78 вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду.

Чернобай О.І. 06 вересня 2018 року звернувся до Комісії із заявою про проведення стосовно нього кваліфікаційного оцінювання для підтвердження здатності здійснювати правосуддя в Касаційному кримінальному суді у складі Верховного Суду.

Рішенням Комісії від 08 жовтня 2018 року ухвалено рішення № 78/вс-18, яким зокрема, Чернобай О.І. допущено до проходження кваліфікаційного оцінювання для участі у конкурсі на посади суддів Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду.

Комісією 18 жовтня 2018 року № 231/зп-18, яким призначено кваліфікаційне оцінювання в межах конкурсу на зайняття вакантних посад суддів Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду, зокрема Чернобай О.І.

У межах проведення конкурсу Чернобая О.І. за результатами етапу кваліфікаційного оцінювання «Складення іспиту» було допущено до наступного етапу кваліфікаційного оцінювання «Дослідження досьє та проведення співбесіди».

Згідно з положеннями статті 87 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (далі - Закон) з метою сприяння Вищій кваліфікаційній комісії суддів України у встановленні відповідності судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності для цілей кваліфікаційного оцінювання утворюється Громадська рада доброчесності, яка, зокрема, надає Комісії інформацію щодо судді (кандидата на посаду судді), а за наявності відповідних підстав - висновок про невідповідність судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності.

Підпунктом 4.10.5 пункту 4.10 Регламенту Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, затвердженого рішенням Комісії від 13 жовтня 2016 року № 81/зп-16 (з наступними змінами) (далі - Регламент), передбачено, що висновок або інформація розглядається Комісією під час співбесіди на відповідному засіданні в порядку, визначеному цим регламентом та Положенням про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення.

Громадською радою доброчесності 02 лютого 2019 року о 13 год 08 хв до Комісії направлено висновок про невідповідність кандидата на посаду судді Верховного Суду Чернобая О.І. критеріям доброчесності та професійної етики, затверджений 01 лютого 2019 року (далі - висновок ГРД).

Оскільки висновок ГРД до Комісії направлено з порушенням строку, передбаченого підпунктом 4.10.1 пункту 4.10 Регламенту, тобто за 9 днів до визначеної для кандидата на посаду судді дати співбесіди, цей висновок Комісією у складі колегії не розглядався у спосіб, передбачений частиною 1 статті 88 Закону та залишений без розгляду, однак інформація, яка містилася в ньому, взята до відома.

Комісією у складі колегії 11 лютого 2019 року проведено співбесіду з Чернобаєм О.І., під час якої обговорено дані щодо його відповідності критеріям професійної етики та доброчесності, зокрема інформацію, яку надала ГРД, та міститься в досьє.

Стосовно доводів, які містяться в цій інформації, Чернобай О.І. надав усні та письмові пояснення під час співбесіди та копії документів, що їх підтверджують.

Комісія в складі колегії, дослідивши матеріали досьє, заслухавши пояснення кандидата та долучені до них документи, не встановила підстав для оцінювання кандидата Чернобая О.І. за критеріями професійної етики та доброчесності у 0 балів та ухвалила рішення від 11 лютого 2019 року № 200/вс-19, згідно з яким Чернобая О.І. визнано таким, що підтвердив здатність здійснювати правосуддя в Касаційному кримінальному суді у складі Верховного Суду.

Згідно з підпунктом 4.10.8 пункту 4.10 розділу IV Регламенту в разі ухвалення рішення про підтвердження здатності судді здійснювати правосуддя у відповідному суді за наявності висновку Комісією у складі колегії ухвалюється протокольне рішення про винесення на розгляд Комісії у пленарному складі

питання щодо підтримки зазначеного рішення відповідно до вимог абзацу другого частини першої статті 88 Закону.

Згідно з положеннями абзацу другого частини першої статті 88 Закону рішення про підтвердження здатності судді здійснювати правосуддя у відповідному суді набирає чинності з дня ухвалення цього рішення в разі, якщо воно буде підтримане не менше ніж одинадцятьма членами комісії.

Комісія у пленарному складі, заслухавши доповідача, дослідивши рішення Комісії від 11 лютого 2019 року № 200/вс-19, ухвалене в складі колегії, надану ГРД інформацію та пояснення кандидата виявила обставини, які не були досліджені Комісією в складі колегії, а тому ухвалене рішення про визнання Чернобая О.І. таким, що підтвердив здатність здійснювати правосуддя в Касаційному кримінальному суді у складі Верховного Суду, не є достатньо обґрунтованим.

Стандарти етичної поведінки суддів, які адресовані суддям та судовим органам для використання як базових принципів регламентації поведінки суддів, визначені, зокрема, у Бангалорських принципах поведінки суддів від 19 травня 2006 року, схвалених Резолюцією Економічної та Соціальної Ради ООН від 27 липня 2006 року № 2006/23 (далі - Бангалорські принципи поведінки суддів).

Відповідно до пункту 1.6 Бангалорських принципів поведінки суддів суддя виявляє та підтримує високі стандарти поведінки суддів з метою укріплення суспільної довіри до судових органів, що має першочергове значення для підтримки незалежності судових органів.

Згідно з пунктом 3.1 Бангалорських принципів поведінки суддів суддя демонструє поведінку, бездоганну навіть з точки зору стороннього спостерігача.

За змістом пункту 2.5 Бангалорських принципів суддя заявляє самовідвід від участі в розгляді справи в тому випадку, якщо для нього не є можливим винесення об'єктивного рішення у справі, або в тому випадку, коли у стороннього спостерігача могли б виникнути сумніви в неупередженості судді.

Пунктами 4.3 та 4.4 Бангалорських принципів передбачено, що у своїх особистих стосунках з адвокатами, що мають постійну практику в суді, де розглядає справи даний суддя, суддя уникає ситуацій, що могли б викликати обґрунтовану підозру чи створити видимість наявності у судді певних схильностей чи упередженого ставлення. Суддя не бере участі в розгляді справи, якщо будь-хто із членів його родини виступає як представник будь-якої сторони чи в іншій формі має відношення до справи.

Відповідно до статей 14, 15 Кодексу суддівської етики, затвердженого XI черговим з'їздом суддів України 22 лютого 2013 року, суддя повинен уникати позапроцесуальних взаємовідносин з одним із учасників процесу або його представником у справі за відсутності інших учасників процесу. Неупереджений розгляд справ є основним обов'язком судді. Суддя має право заявити самовідвід у випадках, передбачених процесуальним законодавством, у разі наявності упередженості щодо одного з учасників процесу, а також у випадку, якщо судді з його власних джерел стали відомі обставини чи факти, які можуть вплинути на результат розгляду справи.

Комісією у пленарному засіданні під час розгляду питання підтвердження здатності кандидата на посаду судді Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду виявлено, що кандидат діяв з порушенням указаних принципів і правил.

Так, згідно даних Державного реєстру судових рішень, Чернобай О.І. 18 лютого 2008 року розглядав справу № 2-а-1578/09 за позовом ОСОБА_1 до Шосткінського міськрайонного центру зайнятості, а 20 травня 2009 року розглядав справу № 2-а-1784/09 за позовом ОСОБА_1 до управління ДАІ ГУ МВС України в Київській області про визнання протиправним рішення суб'єкта владних повноважень у справі про притягнення ОСОБА_1 до адміністративної відповідальності.

Водночас, як пояснив Чернобай О.І., ОСОБА_1 є його другом дитинства. У 2011 році його теща Демченко М.П. придбала автомобіль VOLKSWAGEN Touareg фактично для ОСОБА_1, а 05 серпня 2011 року дала йому довіреність на розпорядження автомобілем. За пропозицією саме ОСОБА_1 в цю довіреність був доданий і він, Чернобай О.І.

Окрім того, теща Чернобая О.І. Демченко М.П. 14 лютого 2013 року дала довіреність ОСОБА_2 на користування та розпорядження одним автомобілем, а 14 листопада 2014 року - на розпорядження іншим.

Кандидат пояснив, що ОСОБА_2 він знає як сусіда за його попереднім місцем проживання.

Не зважаючи на такі обставини, як видно з Державного реєстру судових рішень, Чернобай О.І. у 2017 - 2018 роках розглянув одинадцять справ, у яких стороною був ОСОБА_2.

Згідно з пунктом 4.3 Європейської хартії про закон «Про статус суддів» судді повинні стримуватись від вчинків, дій чи висловлювань, які можуть похитнути впевненість в їх неупередженості або незалежності.

Отже, кандидат Чернобай О.І. спровокував стосунки, які не відповідають статусу й посаді, так, щоб це стало зрозумілим навіть сторонньому спостерігачеві. Ці факти дають підстави для обґрунтованого сумніву в сприйнятті й утвердженні кандидатом фундаментальних засад професійної етики і доброчесності суддів.

Комісія у пленарному складі відповідно до підпунктів 4.10.9 та 4.10.10 пункту 4.10 Регламенту з підстав, визначених абзацом другим частини першої статті 88 Закону, при розгляді рішення Комісії, ухваленого у складі колегії, про підтвердження здатності кандидата Чернобая О.І. на посаду судді здійснювати правосуддя в Касаційному кримінальному суді у складі Верховного Суду, заслухавши члена Комісії - доповідача, який інформував про ухвалене Комісією у складі колегії рішення від 11 лютого 2019 року № 200/вс-19, члена Громадської ради доброчесності Середу Максима Леонідовича та пояснення кандидата, дійшла висновку про відсутність підстав для підтримки рішення Комісії у складі колегії від 11 лютого 2019 року № 200/вс-19 про підтвердження здатності Чернобая О.І. здійснювати правосуддя у відповідному суді.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 88, 93, 101 Закону, Положенням та Регламентом, Комісія

вирішила:

визнати Чернобая Олега Івановича таким, що не підтвердив здатності здійснювати правосуддя у Касаційному кримінальному суді у складі Верховного Суду здійснювати правосуддя.

Припинити участь кандидата Чернобая Олега Івановича у конкурсі на зайняття вакантної посади судді Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду, оголошеному рішенням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України від 02 серпня 2018 року № 185/зп-18.

Головуючий

С.Ю. Козьяков

Члени Комісії:

В.І. Бутенко

А.В. Василенко

Т.Ф. Весельська

С.В. Гладій

А.О. Заріцька

А.Г. Козлов

Т.В. Лукаш

П.С. Луцюк

М.А. Макарчук

М.І. Мішин

С.М. Прилипко

Ю.Г. Тітов

В.Є. Устименко

Т.В. Шилова

С.О. Щотка